

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Uredništvo in upravnništvo v Trstu: ulica S. Francesco d'Assisi 20, v Ljubljani: Hotel „Malič“, Šelenburgova ulica.

Posamezna številka 4 vinarje.
Naročnina v Trstu-Ljubljani me-
sečno K 1.20; po pošti mesečno K
1.50; četrtletno K 4.50; polletno
K 9.—; celoletno K 18.—; za imo-
zemstvo celoletno K 28.—.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Oglasi: 3
vinarje 1 mm. visokosti šesterostolp-
ne vrste. — Za odgovor je priložiti
znamko.

Kako je nastala opozicija v N. D. O. ?*)

Smatramo za potrebno in koristno, da izpregovorimo par besedi o porodu opozicije v N. D. O. To storimo seveda zato, da se opozicije ne bo obsojalo po krivem. Vidimo namreč, da se je od strani, proti kateri smo stali v opoziciji, marsikaj neresničnega trisilo med delavstvo. Neresnici pa pravimo laž, in tudi pošteno delavstvo bo, videvši, da je bilo „nabarano“, odprlo oči ter gledalo, da se čimprej izogne lažnjivcem.

Naj omenimo takoj, da nas do tega koraka ni privedlo osebno nasprotstvo, temveč le način, po katerem so hotele gotove osebe škodovati delavstvu. Ko bi mi šli na limanice tem osebam, bi občutila N. D. O. v najkrajšem času smrten udarec; članstvo bi odstopilo in nekaj sloveče in od vseh občudovane N. D. O. bi ne bilo več. In to bi se zgodilo na veliko veselje naših nasprotnikov, če vam povem, da smo dobili pri odborovih sejah utis, da ne sedijo poleg nas zastopniki trpinav, temveč zastopniki tlačiteljev, proti katerim smo morali nastopiti, ker smo se zavedali, da nas je delavstvo zato volilo v osrednji odbor N. D. O., da delujemo po svojih močeh v prosep slovenskega delavskega ljudstva, ne pa v prosep tiste majhne peščice ljudi, ki ima že vsega zadosti in nima srea za delavstvo.

Veliko važnost smo polagali na izobrazbo delavstva. To smo storili zato, ker se more delavstvo v okvirju svoje organizacije le takrat uspešno bojevati za svoje interese proti organiziranemu podjetništvu, kadar se svojega mučnega položaja zaveda, kadar poseduje potrebno izobrazbo. Nadalje, ker le taka organizacija lahko govori o zasiguranem obstoju, ki ima zavedne člane, člane, ki vedo, da se od organizacije ne more nič zahtevati, ako se nasproti nji ne stori svoje dolžnosti. Opazili smo, da se vrši v N. D. O. takozvana fluktuacija, to je pojav, da delavstvo radi svoje nezavednosti drvi le takrat v organizacijo, kadar mu že voda v grlo teče, kadar se bliža recimo kaka stavka ali kaj podobnega, kadar konča, pa se zopet z bliskovito hitrostjo odstrani iz organizacije.

*) Prejeli smo in priobčujemo.

Uredništvo.

LISTEK.

Nostradamus.

Sedmo poglavje.

Royal de Beaurevers.

V.

Hči velikega profosa.

„Naj bo, če že ni drugače!“ je dejal mladi Saint-André. „Velja torej: dvesto tolarjev! A zdaj hitimo. Dajte, da vas razpostavim!“

„Počakajte malo“, je rekel Royal z ledeno hladnim glasom. „Tisti, ki vodi eksepedicijo, sem jaz, Vi ostanite mirno za pečjo; mi pojdemo sami in vam pripeljemo deklo, ali pa ne, kakor se nam posreči. Ali ste razumeli!“

Saint-André se je obotavljal. Na tihem pa mu je bilo očitno dobrodošlo, ogniti se osebne udeležbe pri tem podjetju.

„Dobro!“ je izjavil naposled. „Prepuščam vam bojišče.“

To je, seveda, mogoče le v taki organizaciji, v kateri blodi članstvo v temi naokrog. Da se pa vse to odpravi in da člani N. D. O. postanejo v resnici člani, ki ne podpirajo samo, ampak tudi agitirajo za organizacijo, pridobivajo vedno nove člane i. t. d. smo napeli vse svoje moči, da se izvrši navedeno čimprej. Ker smo znali, kakor že zgoraj omenjamo, da se more izvršiti samo na podlagi izobrazbe delavstva, smo tudi na to polagali največ upov. No, ljudje pa, ki nas zovejo „nezdrava opozicija“, so nastopili proti vsem našim tozadevnim predlogom. Dobili so jako lep izgovor — ni denarja za izobrazbo!

Čudno, čeravno ni potrebno denarja proč metati za take prireditve nasprotno, od takih prireditev še denar steka v organizacijo, so proti nam nastopili in nas proglasili za demagoge in škodljivce N. D. O. Mi pa vemo, zakaj so oni tako postopali. Zato, ker so dobili direktivo od strani nasprotnikov delavstva. Na srcu jim ni ležal napredek, ampak nazadovanje delavstva. Gledali so pač pazno na to, da delavstva ne mine potrpežljivost in da ne začne nadaljevati samostojno pot, ki vodi k boljšemu življenju, v zavesti, da je vse to, kar ni delavstvu, proti delavstvu. To bi podjetnikom škodovalo, ko bi se delavstvo ne pustilo več voditi od ljudi, ki se delavstva sramujejo, ampak bi samo šlo naprej tako, da bi imel slovenski narod v Trstu, ki obstoji skoraj iz samega delavstva, tudi koristi od tega, ne pa samo škodo, ki mora privedi do propada.

To je bil poglavitni vzrok, ki nas je privedel do tega, da smo odločno povzdignili glas: „Mi smo zato tukaj, da izvršimo za delavstvo, ki se nahaja posebno dandanes pri tej draganji v tako slabih življenjskih razmerah, prekoristno delo, ne pa da se postavljamo v službo protiljudske buržoazije, kajti nje hlapi ne maramo biti, ker je ona povzročiteljica delavskega trpljenja.“

Sicer imamo še marsikaj povedati glede delovanja na strokovnem polju itd., kjer se nam je tudi metalo polena pod noge, a vse to pride na vrsto. To bo pa le v korist slovenskega delavstva, ki se zbudi iz dolgega spanja in vsem nasprotnikom delavstva, katero vzdržuje s svojimi žuljavimi rokami vse kar sploh obstoji, zaklicalo: „Proč od

„Tako je prav“, je povzel Royal. „In še to: če sem jaz poleg, se plača naprej.“

In z zapovedajočo gesto je iztegnil roko. „Ah dragi mali!“ je zamrmral Trinque-maille in si otrl solze nežne ganjenosti, ki so mu bile zalile oči.

„Ti prekanec, ti!“ ga je občudoval Strapafar. „Ta razume kupčijo!“

„Oh, oh!“ je zarenčal Roland de Saint-André. „Ali mi morda ne zaupate?“

„Ne zaupam vam!“ je odgovoril Royal hladnokrvno. „Ne vam, ne komu drugemu. Plačajte torej, sicer odidem.“

Saint-André je ošinil razbojnika s pogledom smrtnega sovraštva. Royal se skomizgnil z ramami. Nato je Saint-André odprl svoj premočeni plašč, izvlekel težko mošnjo in jo iztresel na mizo. Začel je naglo šteti denar. Bilo je vsega skupaj dvesto in petnajst tolarjev. Ko je hotel poriniti razbojnikom dogovorjeno svoto, je Royal brezobzirno pograbil vse, rekoč:

„Ostalih petnajst tolarjev bo pa za vino Na pot otroci!“

Kakor bi trenil, je četa izginila zunaj v temi, med šumom dežja in tuljenjem vetra. Saint-André, bled in zasopel, podoben mrt-

nas! vi se nam prilizujete le zato, da bi nas zvijačnim potom mogli čimpreje povesti nazaj v nekdanjo suženjsko dobo.“

„Nezdrava opozicija N. D. O.“

DNEVNE VESTI.

Državni zbor. Po sedanjih dispozicijah predsednika poslanske zbornice začne državni zbor na Dunaju dne 27. februarja zborovati Prva točka dnevnega reda je poročilo proračunskega odseka, druga pa prvo branje brambnih predlog.

Nezmisljena bahavost. V zaslepljevanju ljudstva so naši klerikalci v resnici pravi mojstri. Temu se nihče ne sme šuditi. Kajti stranka, ki je spravila kranjsko deželo na gospodarskem polju skoro na rob propada, se mora posluževati vseh mogočih sredstev, da se vzdrži na površju in prikrije ljudstvu resnico. Naš kmet je „dobra duša in zato je treba samo par lepih besed in fraz, da se ga zopet uspava za dogleden čas. Če govori „Slovenec“, o klerikalni stranki kot stranki dela ima čisto prav. Klerikalci imajo v resnici že ogromno zvršenega dela pred seboj in ogromno neizvršenega dela še za seboj. Toda to še ni poglavitno. Od dela se morajo pokazati vspehi, od dela mora imeti ljudstvo korist. In če pregledamo vso dobo klerikalnega gospodarstva na Kranjskem, ne vidimo ničesar drugega, kakor same dolgove, sam puč. Finančno tako na robu propada, kakor je ravno Kranjska, ni menda nobena dežela v Avstriji. Ljudstvo je počasi tudi že pričelo spoznavati plodove in vspehe te „stranke dela“ in hoče imeti jasne račune. A klerikalci nočejo o tem ničesar slišati. Pokažite torej ljudstvu račune in ljudstvo bo potem že samo videlo in spoznalo, ali je delo pošteno ali ne. Če se imajo klerikalci s kom bahati, se imajo s svojim zažoenim deželnim gospodarstvom.

Narod potrpi! Iz volosko-opatijakega okraja pišejo: Oficijelno politično glasilo istrskih Hrvatov in Slovencev skuša v svoji zadnji številki zadevo dr. Gjurja Červarja okrasiti z raznimi, povsem zvitimi okraski politične nedolžnosti in dostojnosti. Ni dovoljeno, da širša slovenska politična javnost

vemu kipu zločina, je obstal sam sredi obmolke izbe, sklanja glavo naprej in poslušaje z vsemi živci svojega telesa... In na tej senci njegovi je počival tragični pogled Nostradama, ki je z vrha stopnic opazoval v nekaki pijanosti sina Jakoba d'Albon de Saint-André, enega izmed svojih dveh prijateljev!

Zdajci pa se je začel na cesti ropot koles; sledilo je kričanje, psovanje in besno preklinjanje; par strelav iz arkebut; srdito rožljanje mečev, kriki groze in srda, ječanje ranjenih — izkratka, ves trušč oboroženega napada na oborožene ljudi; nato se je začel galop dveh ali treh konj, ki so bežali v najhujšem diru... Na zadnje pa je zavladalo strahovito molčanje: bilo je končno!

Saint-André je drgotal. Stal je kakor vkopan. Njegove izgubljene oči te niso mogle odtrgati od vrat. Nostradamus je bil stopil par stopnic niže; tudi on je gledal željno proti tem vratom, podoben arhangelu smrti, čakajočemu nje, ki je imela vstopiti... Hčere Roncherollesove! Hčere njegovega drugega prijatelja! Strašen smehljaj mu je igral na brezkrvnih ustnicah.

vprašuje po razlogih njegove odpovedi. Precej simptomov politične trhlosti in letargije se je moralo pojaviti v zaspanem političnem društvu za istrske Hrvate in Slovence, kar sklepamo iz nekaterih vrstic oficijelnega glasila „Naše Sloge“, ki ne dovoljuje, da bi politična javnost zvedela za prave vzroke nerodnega dr. Červarjevega postopanja. V resnici so nekatere vrstice gorenjega lista tako zelo nerazumljive in zavite, da nas še bolj potrjuje v prepričanju, da je v tem društvu mnogo nenaravnega in nezdravega. Politično društvo sedaj išče primernih dedčev za izpraznjeni mandat. Pri tem pa popolnoma prezira ljudsko voljo. Ne apelira na ljudstvo, da bi samo določilo svojega zastopnika. Ne Politična družina mora dedščino razdeliti lepo sama med seboj. Saj se razumemo! Ni tem ljudem po volji, da jim stavi politična javnost vprašanja, ki baje ne spadajo v okvir javnega življenja. Kratko. Družina ukazuje narodu: Narode, počakaj in potrpi! Kadar se bo dr. Červarju zljubilo, pa ti bo razodel svoje srčne bolečine. Sedaj pa nas pusti lepo na miru! — Take samo v Istri običajne navade se morajo enkrat za vselej iztrebiti iz političnega življenja. Prva dolžnost vseh političnih faktorjev je bila „nemudoma obvestiti volilce o koraku dr. Červarja. Sedanje postopanje pa je avtokratično in vredno kakega absolutno vladajočega vladarja.

Srečna Hrvatska. Glavna naloga vsakega novega hrvatskega bana je navadno, da razpusti sabor; če ne takoj pri svojem nastopu pa pozneje. To je pač že stara praksa, katere se drže vsi bani naravnost krčevito. — Stara praksa pa je tudi, da Hrvati po novih volitvah poženejo vsakega bana in pripravijo prostor drugemu, da tudi on poskusi svojo srečo. In tako se vrše te politične komedije, ki so pravi unicum v Evropi in zrčalo avstrijske politike napram Jugoslovanom, leto za letom. Letošnje saborske volitve še niso bile končane, a sabor je že razpuščen in vršile se bodo nove volitve. Kako je to mogoče, ne sme vprašati nikdo. Na svetu je pač vse mogoče. — Isto tako bo moralo hrvatsko ljudstvo po kratkem odmoru zopet stopiti vnovič na volišče in vnovič manifestirati svojo voljo in svoj ukaz. Nove saborske volitve utegnejo biti najinteresnejše izmed vseh dosedanjih. S svojim brutalnim in nezakonitim postopanjem bo Slavko Čuvaj povzročil, česar hrvaški narod sam nikdar ne bi mogel doseči. Odpor proti Čuvaju je namreč sedaj že tako velik, da nameravajo vse hrvaške politične stranke iti skupno v boj proti skupnemu sovražniku in prekrizati vse Čuvajeve in Hedervaryjeve načrte. Jasno je, da brez terorizma noben hrvaški ban z madžaronsko misijo ne dobi v saboru večine in tako je ne bo dobil tudi Čuvaj. Vlada dobi sicer lahko večino, treba je zato le Khuenovega recepta, ki obstoja v tem, da se opozicijskih volilcev sploh ne pusti na volišče. Toda veliko vprašanje je, če naj ti poslanci potem reprezentirajo voljo ljudstva in njega ukaz, kar je pravzaprav naloga deželnih zborov.

Letošnji vseslovanski časnikarski kongres bo v Pragi. Kakor znano, se je na lanskem časnikarskem kongresu v Belgradu sklenilo, da se ima letošnji kongres vršiti v Zagrebu. Z ozirom na sedanjo politično strahovlado na Hrvaškem se je časnikarsko društvo v Zagrebu izreklo proti temu sklepu. Zato bo letošnji vseslovanski časnikarski kongres najbrže v Pragi. Prvi kongres je bil tudi v Pragi leta 1898. in sicer povodom polaganja temeljnega kamna spomeniku Palackega.

Sokolski kongres v Pragi. Letos se vrši vseslovanski sokolski kongres zopet v Pragi. Sokolske slavnosti bodo trajale od 27. junija do 2. julija t. l. Od 1000 sokolskih društev je doslej poslalo 1970 društev glavnemu pripravljavnemu odboru dovoljno rešitev zadevnih vprašalnih pol. V mesecu februarju razpošlje „Č. O. S.“ sto strani broječo knjigo v 30.000 izvodih. Knjiga bo obsegala natančen program vseh sokolskih slavnosti in poleg tega popis zlate Prage.

Deželni poslanec na — kozlu. Iz Novega mesta poročajo: V soboto opoldne se je tukaj videl čuden prizor; deželni poslanec na — kozlu. Dež. poslanec Matjašič je potoval

iz Ljubljane domov v Belo Krajino v Novem mestu se je odločil da se pelje z metliško pošto. Ta metliška pa je včasih res vredna da je kot posebnost prinese „Ilustrovani Tednik“. To pot je bila z zavoji in zaboji tako črez in črez prenapolnjena, da se je starikavi voz komaj še videl iz same te poštno ropotije. Matjašiču ni preostalo drugega moral je zlesti poleg „postiljona“ na kozla, in sicer na odprtega kozla. Ne ravno radi klerikalca Matjašiča omeniamo ta prizor, ampak omenjemo ga, ker se zna ta dvomljiva čast sedeti v zimi na odprtemu kozlu istotako lahko pripetiti tudi vsakomu drugemu potniku in kar taki prizori ne delajo posebne časti naši poštni upravi.

Nemško vojno brodovje v Trstu. V Parizu in Londonu so te dni krožile v političnih krogih vesti, da namerava Nemčija odposlati v tržaško luko posebno vojno eskadro, ki bi bila dalj časa tukaj stacionirana in da je Nemčija v tem oziru z avstro ogrsko vlado sklenila tozadeven dogovor. Avstrija skuša te vesti deloma zanikati. Angleški list „Pall Mall Gazette“ pa pristavlja k gorenji vesti: „Poročilo je neverjetno. Če je pa resnično, bi pa ojačenje avstrijskega brodovja z nemškimi značilo smrtno nevarnost Italiji in bi pomenilo, da se trozveza obnovi pod pogoji, ki bi spremenili ves njeni sedanji značaj in bi Italijo prisilili da z obema državama skupno nastopa. V tem slučaju pa bi se moral tudi bistveno spremeniti sedanji francosko-angleški dogovor glede Sredozemskega morja“.

Razburjenje v Šmihelski občini. Pričakovani in vendar nepričakovani izid zadnjih občinskih volitev je razburil celo občino. Klerikalci se repenčijo, da je prišlo vendar kakih 5—6 mož v odbor, ki niso župnikovi kimovci ne Zurčevi podrepniki. A večina drugih pa je razburjena, ko je vedela, da bi mogel med drugimi vsaj g. Konda gostilničar iz Kandije priti v odbor, toda zanj oddani glasovi so izginili. Zurc ve zakaj se boji.

Madjari brez političnih prijateljev. Pretekli petek je imel v seji ogrske poslanske zbornice daljši govor finančni minister Lukacs ki je mimogrede napravil zastopnikom vitežkega naroda sledečo politično pridigo. — Najžalostnejše je, da ne bo nihče jokal za nami, kadar poginemo, kajti nimamo nobenega prijatelja, nobenega sorodnika na tem svetu. In vsak poreče: — Zaslužili so, ker so sami zakrivali svoj propad. — Kakor razvidno, se tudi mažarskih magnatov že polasča grozen strah pred poginem in sramotno smrtjo. Vladi udane stranke so te ministrove besede pozdravljale z frenetičnim ploskanjem. V gorenjem političnem veroizpovedanju pa tiči ta zanimivost, da Lukacs ni odgovoril vprašanja, kakaj nimajo Madjari nobenih političnih prijateljev.

Iz Grete pri Trstu. Po dežu je dosti blata in tako tudi pri nas. In potrebovali bi dobro brezovo melo in sicer ne samo za blato, temveč tudi za naše renegate in njih družice. Zadnji čas postajajo te izjeme že preveč goste in treba je, da se ljudi ala Ljudmila malo spomni, od kje so njih starši da Ljubljana, Mengeš in Barkovlje niso na sicilijanskih otokih, temveč na slovenskem ozemlju. Obžalujemo pač tiste nezavedne Slovence na Greti, ki dovoljujejo da jim Ljudmila vedno v jeziku „del si“ poje in streže. Toraj spreobrnite se vsi ker drugače pridem z metljo in pomedem po vsih nezavednejih in naj bo to prodajalničar, mirodilničar, brivec, čevljar, gostilničar ali kdor hoče. Ljubi Gretarji posebno pa Kranjci ne delajte sramote Ljubljančan-u.

Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni priredi v četrtek, dne 1. svečana 1912 „Sokolsko maskarado“ v prostorih „Narodnega hotela“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 50 K, vsaka nadaljnja oseba v družini 1 K. Sodeluje postojnska godba na lok. Čim več mask, tem več zabave!

Veliki pustni korzo — pod tem naslovom se vrši Slavčeva maskarada na pustno nedeljo dne 18. svečana, za katero se je sestavil obširen pomožni obbor, ki deluje na to, da bodi ta prireditev zopet privlačna sila letošnjega predpusta. Predvsem se poklada največjo važnost na priredbo skupin

med katerimi bode jedna največjih skupin „Veseli bratci“ v kateri bode nastopalo nad 50 oseb raznih stanov in narodnosti, z lastno godbo, aranžma te velike skupine je prevzel akadem. slikar gospod Pavel Gustinčič. Ravno tako bode tudi v dekorativnem oziru letošnja Slavčeva maskarada na najvišji stopinji Naslov maskarade sam na sebi daje najraznovrstneje ideje za maskovanje, vendar je odbor drage volje pripravljen dati pojasnila onim, ki žele priti maskovani.

Divji lov za damskim klobukom. Tržaška burja je včeraj začela uganjati svoje običajne plesne. Napravila je tupatam nekaj nezgod. Ali prinesla je tudi pasantom velike ulice Giose Carducci obilo smeha. Zvečer se je v neposredni bližini kavarne N. Y. odigral velekomičen prizor. Mimo kavarne je šla elegantna mlada dama. Na vogalu kavarne pa ni pričakovala nenadnega burjinega napada. Burja je zaplesala in dami je odnesla klobuk z vso umetno frizuro. Klobuk je odnesla daleč v stran. Kavalirji so takoj započeli svojo rešilno akcijo. Lovili so po cesti trkljajoči klobuk. Po napornem lovu so ga v zmagoslavnem sprevedu položili v roke nežni dami, ki se je za vogalna vrata vsa v sramoti stiskala. Klobuk je imel precejšnje dimenzije in kakor je videti, je tržaška burja velika sovražnica širokih damskih klobukov.

Ta nesrečni alkohol. Delavec Vinko Trelec, zaposlen pri premogarski čistilnici v Trbovljah je šel pred kratkim precej pijan na delo. Tovariši so ga sicer svarili, naj gre domov, toda on se ni zmenil za njih opomine. Med delom je dobil Trelec močne opekline. Tovariši so ga prenesli v kovačnico, kjer je Trelec zaspal. Ko je čez nekaj časa prišel neki delavec v kovačnico, je bila Trečeva obleka že vsa v plamenu. Poklical je hitro druge tovariše, ki so ogenj z velikim trudom pogasili in rešili Treleca nesrečne smrti. Oh, ta nesrečni alkoholi.

Vreme se je izpremenilo . . . Iz Dolenjske nam pišejo; Prav je imelo „Jutro“ ko je poročalo, da imamo Dolenjci v zadnjem času prav čudno vreme. V četrtek gosta megla, v petek najkрасnejši pomladanski dan, a že v soboto oblačno, deževno in pustlo. Gorjanci nam žugajo z novim snegom in kar še imajo neprijetnega v sebi in na sebi.

Domobranec Jožef Reiter obsojen na smrt. Dne 27. t. m. je bila proglašena nad domobrancem Jožefom Reiterjem, ki je v noči od 22. na 23. julija l. l. pri Donawitzu umoril 47 letnega hlapca Putza, smrtna obsodba. Razglasitev bi se imela vršiti na dvorišču garnizijskega sodišča. Reiter je vsled razburjenosti omedlel, nakar so ga prenesli v njegovo celico in mu tam povedali obsodbo, obenem pa pomiloščenje na 20 let težke ječe.

Otrok zanetil ogenj. Zjutraj dne 22. t. m. je šel posestnik Martin Koprivec iz Dedjevsi v cerkev in pustil svojega 6 letnega sina Martina s starim očetom samega doma. Medtem ko je stari oče ležal še v postelji, je šel sin v bajto in se igral sam z vžigalicami. Kmalu je nastal ogenj, ki je s slamo krito bajto docela uničil. Starčka so sosedje rešili le z veliko težavo.

Za spomin. Med božičnimi prazniki je izginil „Vorturner“ Linbeg iz Mute nad Mariborom. Nihče ni vedel kam. Kakor se sedaj poroča, jo je radi vednih sodnih eksekucij pobral v Švico in zapustil svojim žalostnim nemškimi bratcem za spomin samo dolgove.

Surov pijan sin. Janez Röck, posestnikov sin iz Sögersdorfa je živel zadnje čase s svojim očetom v hudem sporn. Pribajal je skoro vsaki dan pijan domov. se z očetom prepiral, ga psoval in pretepal. Dne 15. avgusta je vrgel očetu ključ v glavo in ga nato posadil še na cesto. Oče je bil na glavi in nad desnim očesom nevarno ranjen. Dne 22. oktobra l. l. je prišel sin zopet zelo pijan domov. Ker ga je hotel oče spoditi z doma, ga je zgrabil za vrat in pričel daviti. Sosedje so prišli nesrečnežu na pomoč in ga rešili iz krempljev surovega sina. Janez Röck se je radi vseh teh nasilstev moral zagovarjati pred sodiščem, kjer je dobil 4 mesece težke ječe.

Nekoliko vinjeni kmički sin Anton Purkert je hotel priti pred kratkim v spalnico hčerke nekega posestnika. V to svrhu je polomil

okno in zlezel v sobo. Na svoje veliko začudenje pa je zapazil v postelji mesto dekleta njenega očeta, ki je pričel ponočnjaka s hlačnim jermenom tako zelo obdelavati, da je bil po glavi in po telesu nevarno ranjen. Končno je nadležnega tujca pograbil domači hlapec in ga vrgel na cesto. Purkert je odšel naslednjega dne v bojnišnico v Brežice, kjer so zdravniki konstatirali, nevarno poškodbo na glavi. Zadeva se sedaj sodno preiskuje.

Samomor. Posesnik Anton Pikel od sv. Jeronima pri Vranskem si je končal življenje z dvocevno puško. Našli so ga v sobi mrfvega. Kakor se zatrjuje, je storil svoje dejanje v trenutni blaznosti.

Nesreča. 16 letni Simon Pošanko iz Lučan nad Mariborom je te dni podiral drevje. K nesreči ga je eno drevo zadelo na glavo in ga tako težko poškodovalo, da je obležal na mestu mrtev.

Rollende Marken. Meščan Karl Rhaum iz Braunschweiga na Nemškem zapustil je „Südmarki“ 5.000 mark. In potem naj Nemci še klobasajo o ruskih rubljah, ki prihajajo na jug.

Najnovjša telefonska in brzojavna poročila.

Zagreb, 29. jan. Misija novega bana pl. Cuvaja postaja vedno jasnejša in očevidnejša. Pred vsem bo skušal na vsak dovoljen ali nedovoljen način uničiti hrvatsko-srbsko koalicijsko, in ustvariti tako vladno večino, ki bo odkrita prijateljica madjarsko-hrvaške pogodbe in ki bo povsod zastopala koristi unionistične politike. Pomiriti hoče deželo v madjarskem smislu.

Dunaj, 29. jan. Zunanji minister grof Aehrenthal je zaprosil cesarja za šestmesečni dopust. Cesar mu ga je dovolil. Posle zunanjega ministerstva bo začasno vodil sekcijski načelnik baron Müller, ki je dobil že zadevne instrukcije glede smeri zunanje politike. V političnih krogih zelo malo upajo, da se grof Aehrenthal še povrne na svoje mesto. Aehrenthal odide v južne Tirole se zdraviti.

Solun, 29. januarja. Bolgarsko ustaško gibanje v Macedoniji zadobiva od dneva do dneva večje dimenzije. Turške čete, ki so dobile od carigradske vlade nalog deželo pomiriti, in ustajajo v kali zadušiti, zapirajo povsem nedolžne ljudi in zelo surovo ravnaajo z bolgarskimi ujetniki. Ustaška organizacija organizira po vseh krajih posamezne čete in pripravlja za spomlad splošni upor macedonskih Bolgarov proti neznošnemu turškemu regimentu. Bolgari se bodo tudi obrnili na evropske velesile s prošnjo, da se izvede končna popolna ločitev Macedonije od Turčije. Položaj v Albaniji tudi ni za Turčijo posebno ugoden. V Djakovu, Peču, Verisoviču in drugih važnejših albanskih mestih se snujejo tajne zveze ustašev in zaupniki teh zvez že pozivljajo narod k upor. Zlasti je položaj okrog Skoplja zelo resen in kritičen.

Belgrad, 29. jan. Poučeni politični krogi zanikajo vse one vesti nemških listov, ki so vedeli poročati o nadaljevanju spora med ministrom in srbskim prestolonaslednikom. Vsled intervencije ministrskega predsednika dr. Milovanoviča se je doseglo popolno soglasje med vojnim ministrom in kraljevičem Aleksandrom.

Sofija, 29. jan. Napredni poslanec v narodnem sobranju Kristo Teodorov je imenovan za trgovskega ministra, narodni poslanec Jablanski pa za ministra javnih del. Obe ministrstve ste bili še le znova ustanovljeni.

Peterburg, 29. jan. V Mukdenu so bombni atentati na dnevnem redu. Tekom zadnjih 5 dni je že bilo 32 bombnih atentatov na razne kitajske oblastnike.

Madrid, 29. jan. Najvišje vojaško in mornarsko sodišče je dovolilo, da se sme zapuščina Fererjeva razdeliti med njegove dediče.

Razne vesti.

* **V Chalonu** je bil te dni ropar Pellissier obsojen v dosmrtno ječo. Pellissier je v zadnjih letih izvršil nebroj umorov in ropov in je bil strah vseh ljudi, kjer se je pokazal. Policija in orožniki so ga zasledovali že par let, vedno brez uspeha. Roka pravice ga je zasačila šele meseca septembra lanskega leta.

* **Vojna nevarnost med Argentinijo in Paragnayem.** Ker je paragnayska vlada na argentinski ultimatum, v katerem je Argentinija zahtevala zadoščenje radi obstreljevanja njenih ladij, odgovorila razžaljivo, se je argentinski poslanik takoj vkrcal na neko argentinsko bojno ladijo in odpotoval v svojo domovino. Radi tega konflikta pride lahko med obema državama do vojne, vendar je upati, da se vsa zadeva še vedno mirno poravnava.

* **Nemiri v Braziliji.** V mestu Ceara v Braziliji, vlada popolna anarhija. Trgovski promet je popolnoma ustavljen. Po ulicah se neprestano vrše cestni boji. Revolucijonarji se bore za barikadami, napadli so tudi vladno palačo in pregnali predsednika, ki se je po dolgem obotavljanju odpovedal svoji časti. Vladne čete so že na potu v Cearo, da napravijo red.

* **Novi dunajski nuncij.** Tajnik vatikanske kongregacije za izredne zadeve grof Scapinelli di Legnigno je imenovan za dunajskega nuncija.

* **Helmško vprašanje.** Ruska državna дума je v soboto nadaljevala debato glede zakonskega načrta, s katerim se izločuje poljski kraj Helm iz dosedanje upravne zveze in ustanavlja posebna gubernija Helm. Debata se je preložila na ponedeljek in je še 90 govornikov priglašeni k besedi.

* **Revolucija v Mongoliji.** Kakor znano, so Mongoli proglasili svojo deželo za samostojno, od Kitajske popolnoma neodvisno državo. Kitajska je poslala proti Mongolom večje vladne čete, ki so pa te dni pri prelazu Talki prešle brez boja v tabor revolucionarjev. Poveljnik vladnih čet je zapustil svoj tabor in pobegnil. Mongoli zavzemajo čim dalje trdnjše pozicije.

* **Zadnje državnozbornske volitve v Avstriji.** Osrednja statistična komisija je sedaj izdala natančno statistiko glede zadnjih, lansko leto se vršecih državnozbornskih volitev. V celi avstrijski državni polovici se je oddalo 4.536.998 veljavnih glasov, za 80.362 manj kakor l. 1907. Od gorenjih glasov so dobili Nemci v odstotkih 38,3, (za 0,1% proti letu 1907. nazadovali). Čehi 24,1 (za 0,2 nazadovali), Poljaki 14,8, (za 0,7% več), Malorusi 11,7 (za 1,3% manj), Slovenci 3,8 (za 0,1% napredovali), Srbi in Hrvati 2,1 (za 0,1% več). Italijani 2,6 (enako v l. 1907.), Rumuni 1,2 (za 0,1% več). Volitev se je udeležilo 21 nemških, 14 čeških, 10 poljskih, 4 maloruske, 7 slovenskih, 1 srbska, 4 hrvaške, 8 italijanskih, 3 rumunske in 1 judovska stranka.

* **Volilni humor na Nemškem.** Listi poročajo o številnih smešnih dogodljajih pri zadnjih volitvah na Nemškem. Eden najhumorističnejših je bil pač sledeči: Na oglih so bili nalepljeni plakati, ki so hvalili in priporočali meščanske kandidate. Pod enim takim plakatom je bil nalepljen plakat nekoga cirkusa. In tako se je zgodilo, da so volilci brali: „Volite samo naše kandidate, samo mi smo resnični zastopniki ljudstva!“ Pod tem pa: „Vsak teden nov program. Smehu ne bo ne konca ne kraja!“

* **Najznačilnejši pri nemških volitvah** je brez dvoma rezultat v Potsdamu. Tam je bil pri ožji volitvi izvoljen socijalni demokrat dr. Liebknecht. Pri glavni volitvi je dobil 21.500, konservativec (mestni župan) 12.000, napredni kandidat 11.000, centrum 700 glasov. Za ožjo volitev so meščanske stranke razvile proti soc. demokratu silno agitacijo. „Potsdamer Tages Zeitung“ je pisala sledeče: „Če bo izvoljen soc. demokrat, bo cesar zapustil grad (ki je v Potsdamu) in preložil posadko svojega gardnega polka. Volilci, ne dopustite, da bi se zgodila ta sramota!“ In kakšen uspeh je imela ta agi-

tacija? Soc. demokrat dr. Liebknecht je dobil 4000 glasov več nego njegov nasprotnik. Izid volitve je tem pomembnejši, če se pomisli, kdo je dr. Liebknecht. Leta 1906. je predaval o antimilitarizmu. Zaradi svojih izvajanj na tem predavanju je bil obtožen veleizdaje in obsojen na poldrugo leto ječe v trdnjavi. Izid volitve v Potsdamu je torej obenem glasen protest ljudstva proti sedanjemu režimu na Pruskem, posebno proti nemškemu militarizmu.

* **Roparska tolpa.** V blizini mesta Baku na Ruskem je neka roparska tolpa udrla v stanovanje Kana Šivanskega, ga ubila in pokradla vse dragocenosti. Nato je palačo požgala in pobegnila. O roparjih ni nobenega sledu.

* **Atentat v sodni dvorani.** Z Marselja se poroča: Advokata Journet in Beissier sta vložila proti vinskemu veletrgovcu Veranu tožbo radi priznanja pogodbe za doživljenjske rente. Sodišče je po več obravnavah ugodilo njiju pritožbi. Ko je bila razsodba proglašena, je Veran bliskoma potegnil iz žepa samokres in na vsakega advokata izstrelil po eno kroglo, nakar je pognal še sebi kroglo v glavo. Vsi trije so umrli v sodni dvorani še preje, predno je bila mogoča zdravniška pomoč.

* **Janina Borowska.** Znana gospa Janina Borowska, ki je bila radi umora dr. Lewickega v Krakovu oproščena, se namerava sedaj izseliti v Ameriko. Borowska je ravnokar dokončala na Dunaju svoje medicinske študije in je ugodila prošnji neke bolnice v Čikagu, kamor je povabljena za zdravnico.

* **Spopad na cesti.** V Temesvaru je prišlo na eni najbolj živahnih ulic v nedeljo med majorjem Pejo in odvetniškim kandidatom Balanescu do ostrega spopada. Peja je potegnil za sabljo in ž njo Balanesca tako zelo udaril po glavi, da se je ranjenec skoro napol mrtev zgrudil na tla. Občinstvo je razjarjeno skočilo na majorja in mu odvzelo sabljo. Vzrok spopada med obema je neznan.

* **Revolucija v Ekvadorju.** Revolucionarnega generala Pedro Montero, ki je bil od vojnega sodišča obsojen na 16-letni zapor, je razjarjena množica takoj po razglasitvi razsodbe ustrelila in vlekla njegovo truplo po ulicah. Mrtvecu je sodrga konečno še odsekala glavo in truplo zažgala. Upor razjarjenega ljudstva je trajal še celo noč.

* **Bolezen holandske kraljice.** Zdravstveno stanje holandske kraljice Viljemine se je obrnilo na boljše. Zdravniki upajo, da okreva kraljica že v najkrajšem času.

Mali oglasi.

Iščem bolj postarno žensko k dvema otrokoma samo za čez dan. Ponudbe na upravo „Jutra“ v Ljubljani.

Kupi se dobro cello. — Ponudbe upravnistva „Jutra“ v Ljubljani.

Sprejme se nižješolca na stanovanje, eventualno tudi hrano. Natančnejše pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani.

Kupim voziček z tremi kolesi za vožnjo bolnika. Naslov pove upravnistvo „Jutra“ v Ljubljani.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik **Milan Plut**. Tiska Tiskarna Dolenc (Fren Polić) v Trstu.

FR. P. ZAJEC

Očala in ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Dajnoglede, topломere in zrakomere vseh vrst.

Ljubljana, Stari trg št. 9. Cenike pošiljam zastonj in poštine presto.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z n. z.

4¹ | 0 | 2 | 0

v Ljubljani

☉ obrestuje hranilne vloge po

☉

☉ brez vsakršnega odbitka. ☉

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov. * * *

Popolnoma varno naložen denar. * * *

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

☉ Adresar ☉

ki vsebuje

splosne praktične tabele, železnice, pošte, politično, finančno in deželno upravo, sodišča, šolstvo, klerus, združništvo, krajevni repertorij, naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, obrtnikov, zdravnikov, odvetnikov, hotelov in društev na Kranjskem, splošni naslovnik za Ljubljano itd. izide v par dnevih v založništvu tvrčke

Universal v Ljubljani

Cena 10.— K.

Naslovne oznake vsebine so trijezicne in sicer slovenske, nemške in italijanske.

Vsak praktičen človek si nabavi „Adresar“, pridobiten trgovec, obrtnik in industrijec v njem inserira, umen konsument išče v nem producenta.

Naprodaj

so v Poli in v okolici v lepi legi zemljišča primerna za poljedelstvo sadne in zeljiščne vrte in za vinograde zelo pripravna. Pri najmanjšem nakupu 1000 m² je cena 1 m² K 150. Zelo ugodni plačilni pogoji. Natančnejša pojasnila se dobijo v pisarni gospoda Konrada Karola Exner, Trst Piazza Caserma št. 1, ali pa pri gosp. Karl Čermak v Poli Via Dignano šte. 34.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obuvala. Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna
Ljubljana — Jurčičev trg št. 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih
jestvin, finih namiznih
in desertnih vin, likerjev, ko-
njaka in šampanjca

Export kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene.
Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

— Številka telefona 291. —

Čitajte in strmite!

600 kosov, med njimi v ognju pozlačena ura za 4 K 20 vin.

Krasna v ognju pozlačena, fina anker rem. ura s pozlačeno ploščo s številkami in 36 urnim dobrim idočim orodjem s triletno garancijo. Krasna kravatna igla s simili briljantom, v ognju pozlačen prstan za gospode ali dame, krasen collier z 150 orijentalških biserov, najmodernejši ženski nakit, krasni gumbi za manšete, ovratnike in prsa, 3% double-zlato; 6 kosov pravih platnenih robcev, krasno pisalno orodje iz niklja, krasno toaletno zrcalo v etuiju, lepo dišeče toaletno milo, vezan notes, 72 angleških pisarniških peres, 20 korespondenčnih predmetov, ki so neobhodno potrebni za vsako družino. Vse skupaj, z zlato uro vred, ki je sama vredna toliko, stane samo 4 K 20 vin. Odpošilja se

po poštnem povzetju po eksportni trgovini H. Spingarn. Krakov št. 328.

Pri naročilu dveh paketov dodam še lep žepni nož z dvema oštrinama brezplačno. Pri vsakem nadaljnjem paketu še en nož.

Komur ne ugaja, se vrne nazaj in je torej vsak riziko izključen.

Hôtel „TRIGLAV“ na Jesenicah

oddaljen 2 minuti od kolodvora, sobe za tučje, dobra kuhinja, najboljša vina, cene nizke.

Kavarna z biljardom.

LOVRO HUMER, hotelir.

Kavarna „Central“

Ljubljana — Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsaki dan

K O N C E R T

damskega in moškega zbor

„Javor“ iz Zagreba.

Začetek ob 9 uri.

Za obilen obisk se priporoča

Vstop. prost.

St. Miholič.

Kavarna je celo noč odprta.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. -- Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

NAROČAJTE NOVI

jubilejni cenik

s koledarjem, ki se dobi tudi po pošti brezplačno!

Za ženine in neveste

največja izbira, graviranje v poročne prstane zastoj.

Najboljše ure „UNION“.

Največja izbira zlatnine in srebrnine.

Za obilni obisk se priporoča

Fran Čuden v Ljubljani
nasproti Frančiškanske cerkve.